

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U PULI - POLA
Kranjčevićeva 8, 52100 Pula - Pola

OPĆINSKI SUD U PULI-POLA
Stalna služba u Pazinu
PRIMLJENO

Dne 27. 07. 2017

PRIJEMNA PISARNICA

OPĆINSKI SUD U PULI - POLA
PRIMLJENO

Dne 21. 07. 2017

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Puli-Pola, u vijeću sastavljenom od sudaca Marije Sošić, kao predsjednice vijeća, Mirne-Nade Terlević Sebastijan, kao članice vijeća i sutkinje izvijestiteljice, te Igora Rakića, kao člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Ortis commerc d. o. o. u stečaju, Čavli, Kikovica b.b., kojeg zastupa punomoćnik Nikola Fanuko, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženika I. Gojka Perića, II. Dražena Perića, III. Eveline Perić, svih iz Pazina, Katun Lindarski 64, koje sve zastupa punomoćnik Bojan Zustović, odvjetnik u Pazinu, radi utvrđenja ništetnosti ugovora i uspostave prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Općinskog suda u Puli-Pola, Stalne službe u Pazinu, posl.br. P-1142/2015-32 od 21. srpnja 2015., u sjednici vijeća održanoj 17. srpnja 2017.

presudio je

Odbija se žalba tužitelja, kao neosnovana, te se potvrđuju toč. I., II. i IV. presude Općinskog suda u Puli-Pola, Stalne službe u Pazinu, posl.br. P-1142/2015-32 od 21. srpnja 2015.

Obrazloženje

Rješenjem suda prvog stupnja odbijeni su tužbeni zahtjevi tužitelja kojima je tražio utvrđenje ništavim ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 3. listopada 2008. zaključenog između Gojka Perića i Dražena Perića, solemniziranog kod javnog bilježnika 3. listopada 2008. te uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije provedbe upisa po osnovi tog ugovora i utvrđenje ništavim ugovora o diobi bračne stečevine od 2. listopada 2008. zaključenog između Gojka Perića i Eveline Perić, ovjerenog kod javnog bilježnika 3. listopada 2008. i uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja u zemljišnoj knjizi za k.o. Lindar po osnovi tog ugovora. Tužitelju je naloženo naknaditi tuženicima troškove postupka u iznosu od 10.687,50 kuna, dok je odbijen zahtjev tuženika za naknadu troškova postupka za iznos od 2.800,00 kuna, kao i zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u cijelosti.

Protiv te presude pravovremenu žalbu podnio je tužitelj. Žali se protiv toč. I., II. i IV. presude iz svih zakonom propisanih žalbenih razloga. Smatra kako je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 354. st.2. toč.11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 57/11 i 25/13, dalje: ZPP), budući da presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, proturječi razlozima presude, razlozi o odlučnim činjenicama su nejasni i proturječni te o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onog što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih tih isprava. Sud propušta uzeti u obzir činjenicu da sklapanje predmetnih ugovora ima za direktnu posljedicu nemogućnost naplate tužiteljevog

potraživanja, a prihvaća iskaze tuženih o motivima sklapanja spornih ugovora, kao vjerodostojne. Iskazi tuženih kako tuženik Dražen Perić nije imao saznanja o financijskim problemima tuženika Gojka Perića, svog oca, sve pokraj činjenice srodstva i prebivališta na istoj adresi, nisu prihvatljivi. O tome govori i Zakon o obveznim odnosima u odredbi čl. 67. st.2. ZOO prema kojoj odredbi se u ovakvim slučajevima (kada se radi o poslu kojeg sklapaju bliski srodnici) predmnijeva da im je bilo poznato da se sklapanjem tog posla nanosi šteta vjerovniku, posebno ako se uzme u obzir da su živjeli u istom kućanstvu. U prilog tome govori i činjenica kako je ovršni postupak pred Općinskim sudom u Pazinu koji je tužitelj protiv tuženika Gojka Perića pokrenuo još 2004. iz čega je proizašao parnični postupak radi proglašenja ovrhe nedopuštenom za što su svi tuženici znali jer su se pojavljivali kao svjedoci. Tuženica Evelina Perić je bila i potpisnica zadužnice, kao jamac platac u korist tužitelja, koja je ovjerena 6. rujna 2002. Zato su nelogični i neživotni iskazi tuženika. Sam tuženik Gojko Perić potvrdio je da je u vrijeme sklapanja pobijanih ugovora tuženica bila upoznata s njegovim dugovanjima, kao i da je u vrijeme sklapanja pobijanih ugovora bio zaposlen i imao stalna primanja. Navedeni iskazi tuženika su, osim toga, nesuglasni, a jedina svrha pobijanih ugovora bila je izigravanje prava tužitelja. Tuženici su sklopili prividne ugovore koji nemaju učinka prema ugovornim stranama jer su suprotni prisilnim propisima, moralu društva te samim time ništetni. Sud pozitivno cijeni iskaz svjedoka Dalibora Rade, ali ne i njegov dio kad je naveo da je tuženik u vrijeme neposredno prije sklapanja pobijanog ugovora dolazio u sjedište tužitelja, bio mlađe dobi i normalnog zdravlja zbog čega je nelogično da bi sa sinom od 19 godina koji nije ima stalnih prihoda sklapao ugovor o dosmrtnom uzdržavanju radi samog čina uzdržavanja. Tužitelj je zato tijekom postupka dokazao kako je tuženik Gojko Perić raspolagao svojom imovinom sklopivši ništetne pravne poslove isključivo s namjerom izbjegavanja provedbe ovršnog postupka. Predlaže prihvaćanje žalbe i preinačenje odluke suda prvog stupnja prihvaćanjem tužbenog zahtjeva. Podredno, predlaže ukidanje pobijanog rješenja i vraćanje predmeta sudu prvog stupnja na novo odlučivanje.

Tuženici nisu dostavili odgovor na žalbu.

Žalba tužitelja nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužitelja kojim traži utvrđenje ništetnosti ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 3. listopada 2008. zaključenog između Gojka Perića i Dražena Perića i uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja u zemljišnoj knjizi za k.o. Lindar, kakvo je stanje bilo prije provedbe upisa po osnovi tog ugovora te utvrđenje ništetnosti ugovora o diobi bračne stečevine od 2. listopada 2008. zaključenog između Gojka Perića i Eveline Perić i uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja u zemljišnoj knjizi za k.o. Lindar, kakvo je bilo prije provedbe upisa po osnovi tog ugovora.

Prvostupanjski sud odbio je takve zahtjeve tužitelja uz zaključak kako se ne radi o ništetnim ugovorima prema odredbi čl. 322. st.1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05, 41/08, dalje: ZOO) jer nisu protivni Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ni moralu društva, već su njima tuženici na valjani način iskoristili svoje pravo da slobodno uređuju svoje odnose, sukladno odredbi čl. 2. ZOO. Također, zaključuje kako se ne radi ni o prividnim ugovorima koji ne bi imali učinka među ugovornim stranama jer su njima stranke rješavale svoje bračne imovinskopravne i obiteljske odnose, s time da same pobude iz kojih su zaključeni ti ugovori ne utječu na njihovu valjanost (čl.273. st.1. ZOO).

Takva odluka prvostupanjskog suda pravilna je i zakonita.

Prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti prema odredbi čl. 365. st.2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 57/11 i 25/13 – dalje: ZPP) niti iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP na koju ukazuje tužitelj jer presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati, njena je izreka razumljiva i ne proturječi sebi ni razlozima presude. U njoj su navedeni jasni i neproturječni razlozi o odlučnim činjenicama, a o njima ne postoji ni proturječnost između onog što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika.

Protivno žalbenim navodima tužitelja, izvršenom ocjenom iskaza svjedoka po prvostupanjskom sudu nije počinjena bitna povreda odredaba postupka iz čl. 354. st.1. ZPP u vezi s čl. 8. ZPP, budući da je prvostupanjski sud o tome koje su činjenice dokazane odlučio prema svom slobodnom uvjerenju, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Za svoju je ocjenu prvostupanjski sud iznio uvjerljive i logične razloge pa je prihvaća i ovaj sud.

Tako je prvostupanjski sud utvrdio da su 3. listopada 2008. tuženici Gojko Perić i Dražen Perić sklopili i ovjerili kod javnog bilježnika ugovor o dosmrtnom uzdržavanju prema kojem se tuženik Dražen Perić obvezao uzdržavati svog oca, tuženika Gojka Perića i majku, tuženicu Evelinu Perić do njihove smrti, a kao naknadu za primljeno uzdržavanje mu je tuženik Gojko Perić prenio u vlasništvo nekretnine k.č.br. 6487 k.o. Lindar u cijelosti te k.č.6414/1, 6414/2, 6415/1, 6415/2, 6418/2, 6419/1, 6419/2, 6425/1 k.o. Lindar u 1/2 dijela i k.č.6412 k.o. Lindar u 3/16 dijela; 2. listopada 2008. tuženik Gojko Perić i tuženica Evelina Perić zaključili su ugovor o diobi bračne stečevine kojim su utvrdili kako su u braku od 1978. te da su za trajanja braka na temelju ugovora o kupoprodaji stekli pravo vlasništva nekretnina k.č.6414/1, 6414/2, 6415/1, 6415/2, 6418/2, 6419/1, 6419/2, 6425/1 k.o. Lindar u 1/2 dijela te k.č.6412 k.o. Lindar u 3/16 dijela, a na k.č.6425/1 k.o. Lindar tijekom braka izgradili farmu i gospodarski objekt pri čemu tuženici Evelini Perić na temelju bračne stečevine pripada polovina navedenih nekretnina, zbog čega joj tuženik Gojko Perić dopušta upis tog prava suvlasništva u zemljišnoj knjizi; da su u zemljišnoj knjizi izvršene uknjižbe na temelju tih ugovora; da tužitelj ima potraživanja prema tuženiku Gojku Periću na temelju tri ugovora o najmu strojeva zbog čega je pokrenuo i ovrhu na njegovim nekretninama 2009., ali je u pogledu te ovrhe pokrenuta parnica radi proglašenja njene nedopuštenosti; da su tuženici Gojko i Evelina Perić u trenutku zaključenja kupoprodajnog ugovora od 27. listopada 1988. već deset godina bili u braku pa su svojim radom zajedno doprinosili stvaranju obiteljske imovine i stekli spomenute nekretnine, dok je u odnosu na k.č.6425/1 k.o. Lindar utvrđeno kako se na njoj nalazi gospodarski objekt i zaključeno da je objekt izgrađen za vrijeme braka tuženika Gojka Perića i Eveline Perić njihovim zajedničkim sredstvima; da su u vrijeme sklapanja ugovora tuženik Gojko Perić i Evelina Perić imali problema u braku zbog čega su se dogovorili da tuženici pripadne polovica nekretnina navedenih u ugovoru o diobi bračne stečevine; da je, prije sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju sa sinom, ovdje tuženikom Draženom Perićem, obiteljski dogovor bio da Gojko Perić staru kuću s okućnicom da kćerki Petri Perić Vitulić, što je i učinio, zbog čega je i sinu dao predmetne nekretnine uz obvezu uzdržavanja njega i supruge Eveline; da je u to vrijeme sin, tuženik Dražen Perić imao 19 godina, a da tuženik Gojko Perić nije bio bolestan ni trebao uzdržavanje zbog toga, a obrt mu je poslovao; da tuženik Dražen Perić nije znao za dugove oca, tuženika Gojka Perića prema tužitelju; da su tuženik Gojko Perić i tuženica Evelina Perić zajedno izgradili farmu i gospodarski objekt na nekretnini koju je tuženik Gojko Perić naslijedio od pokojne bake, za što su uzeli i kredit.

Na takvo, pravilno utvrđeno odlučno činjenično stanje prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo odbivši tužbeni zahtjev tužitelja prema odredbi čl. 322. st.1. ZOO, 285. st.1. ZOO u vezi s čl. 273. st.1. ZOO.

Tužitelj u tužbi navodi da prema tuženiku Gojku Periću ima tražbine koje on izbjegava namiriti, zbog čega je pokrenuo ovršni postupak na njegovim nekretninama, a tuženik Gojko Perić je, tvrdi, s namjerom da spriječi namirenje tužitelja, sklopio spomenute ugovore s preostalim tuženicima (radi izigravanja prava tuženika). Ocjenjuje kako se radi o prividnim ugovorima, suprotnim prisilnim propisima i ništavima, bez učinka među ugovornim stranama, jer tvrdi da su tuženici postupali prijevarno, znajući kako protiv tuženika teče ovršni postupak zbog nepodmirenih dugovanja prema tuženiku, što ugovore čini i nemoralnima te suprotnima Ustavu Republike Hrvatske.

Iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi bi da tužitelj traži pobijanje dužnikovih pravnih radnji, odnosno raspolaganja tuženika Gojka Perića udjelom u bračnoj stečevini i vlastitoj imovini, što je regulirano odredbama čl. 66. do 71. ZOO. Prema odredbi čl. 66. ZOO svaki vjerovnik čija je tražbina dospjela za isplatu, i bez obzira kad je nastala, može pobijati pravnu radnju svog dužnika koja je poduzeta na štetu vjerovnika (st.1.), s time da se smatra kako je pravna radnja poduzeta na štetu vjerovnika ako zbog nje dužnik nema dovoljno sredstava za ispunjenje vjerovnikove tražbine (st.2.).

U konkretnom slučaju tužitelj osporava sklopljeni ugovor o diobi bračne stečevine između tuženika Gojka Perića i Eveline Perić i sklopljeni ugovor o dosmrtnom uzdržavanju kojeg je tuženik Gojko Perić sklopio s tuženikom Draženom Perićem. Ne radi se o besplatnim raspolaganjima, a prema odredbi čl. 67. st.2. ZOO i u slučaju naplatnih raspolaganja ako je treća osoba dužnikov bračni drug ili krvni srodnik u ravnoj liniji (što je ovdje slučaj), smatra se da joj je bilo poznato da dužnik poduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovniku, osim ako dokaže suprotno.

Tužitelj je podnio tužbu protiv dužnika i trećih osoba u čiju korist je poduzeta pravna radnja koju osporava, što bi bilo u skladu s odredbom čl. 69. st.2. ZOO. Međutim, tužba koju je tužitelj podnio nije tužba za pobijanje dužnikove pravne radnje jer tužitelj tužbenim zahtjevom traži utvrđenje ništetnosti spomenutih ugovora. Time tužitelj tvrdi da spomenuti ugovori, kao pravni poslovni sklopljeni između tuženika, uopće ne proizvode pravne učinke koje bi trebao proizvesti, već da ima nedostatke iz čl. 322. i 285. st.1. ZOO na koje se prema odredbi čl. 327. ZOO može pozivati svaka zainteresirana osoba, dok je pobijanje ugovora, kao dužnikove pravne radnje, poseban oblik poništaja ugovora (čl. 331. ZOO) koji u čl.69. ZOO uređuje pravo treće osobe da tužbom (ili prigovorom) protiv ugovornih strana nekog ugovora pobija taj ugovor zbog toga što je sklopljen na njegovu štetu, s učinkom da, ako se usvoji tužbeni zahtjev, pravna radnja gubi učinak samo prema tužitelju i samo koliko je potrebno za namirenje njegovih tražbina, kako je propisano odredbom čl.70. ZOO, a propisan je i rok za podnošenje tužbe koji je prema odredbi čl. 71. st.1. ZOO u konkretnom slučaju bio tri godine.

Sam tužitelj u tužbi tvrdi, zapravo, tvrdi da su predmetni darovni ugovor sklopljeni između tuženika pobojni jer da su tuženici prilikom njegovog sklapanja postupali dolozno, budući da tvrdi kako su tuženici Evelina Perić i Dražen Perić znali da tuženik Gojko Perić ima dospjela dugovanja prema tužitelju.

Tužitelj ne postavlja tužbeni zahtjev u smislu čl. 66. ZOO pa takav njegov zahtjev prvostupanjski sud nije raspravio u tom smislu, nego samo u smislu razloga koji bi prema

odredbi čl.322. ZOO za posljedicu imali ništetnost navedenih ugovora, odnosno zaključak o njegovoj prividnosti.

Zato tužitelj neosnovano ističe saznanje tuženih Dražena Perića i Eveline Perić koji da su trebali znati, odnosno za koje se predmnjeva znanje da se sklapanjem posla nanosi šteta vjerovniku, budući da takav zahtjev nije postavljen. Prvostupanjski sud se pritom pravilno osvrnuo kako same pobude iz kojih su stranke zaključile ugovore ne utječu na njihovu valjanost.

Tužitelj, s druge strane, nije dokazao, a na njemu je teret takvog dokaza, da bi se radilo o ugovorima protivnima Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva. Naime, tužitelj Gojko Perić i tuženica Evelina Perić zaključili su bračni ugovor kojim su utvrdile da su u nekim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, sukladno odredbi čl. 249. ObZ, koja u st.1. određuje da su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drukčije ugovorili. Određenje mogućnosti drukčijeg ugovaranja udjela u bračnoj stečevini te propisivanje u st.2. istog članka da bračni drugovi mogu bračnim ugovorom drukčije odrediti svoje odnose glede bračne stečevine upućuju na zaključak da su i tuženici (spomenuti) mogli sklopljenim bračnim ugovorom ugovoriti podjelu bračne imovine kako su se dogovorili, tako da bilo kakav ugovor sklopljen između bračnih drugova o podjeli imovine ili udjelima u imovini stečenoj u braku nije suprotan odredbi čl. 249. ObZ i ne može biti ništetan u smislu čl.322. st.1. ZOO. Također, tužitelj nije dokazao da bi se radilo o prividnom ugovoru koji ne bi imao pravnih učinaka prema odredbi čl. 285. ZOO, a okolnosti na koje se poziva u prilog tome (znanja tuženih o dospjelim dugovanjima tuženika Gojka Perića prema tužitelju nemaju značaj dokaza koji bi izvjesno govorili o tome) ne dokazuju suprotno, cijeneći uvjerljivu argumentaciju suda prvog stupnja u suprotnom smislu. Za takvu situaciju je, osim toga, predviđena zaštita pobijanja dužnikovih pravnih radnji koju zaštitu tužitelj tužbenim zahtjevom nije ni tražio.

Isto vrijedi i za zaključeni ugovor tuženika Gojka Perića i Dražena Perića, budući da se radi o ugovoru obveznog prava koji stranke mogu zaključiti prema odredbi čl. 586. ZOO. Radi se o ugovoru kojim se jedna strana (davatelj uzdržavanja) obvezuje da će drugu stranu ili trećega (primatelja uzdržavanja) uzdržavati do njegove smrti, a druga se strana obvezuje da će mu za života prenijeti svu ili dio svoje imovine. Zato okolnost što je njime Dražen Perić obvezan uzdržavati do smrti i svoju majku Evelinu Perić, kao treću osobu, ne dovodi u pitanje njegovu valjanost jer je takvo raspolaganje spomenutom odredbom upravo predviđeno. Kako su tuženici Gojko Perić i Dražen Perić time postupali u smislu čl. 2. ZOO, kako to zaključuje i prvostupanjski sud, slobodno uređujući svoje obvezne odnose sukladno zakonu, niti spomenuti pravni poslovi nisu ništetni ni prividnog značaja kako to tvrdi tužitelj, ne dokazavši svoje tvrdnje.

Slijedom svega navedenog, odbijena je žalba tužitelja, kao neosnovana, a potvrđena presuda suda prvog stupnja, sve prema odredbi čl. 368. st.1. ZPP.

U Puli, 17. srpnja 2017.

Predsjednica vijeća:

Marija Sošić, v.r.

Perića